

GAZDASÁGI PROGRAM
2024 – 2030

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés, a programkészítés jogszabályi háttere	3
II.	Gazdasági programhoz a dokumentációs háttér és a KT határozatok	3
III.	Kitekintés változó világunkra a program tartalmi meghatározásához	4
IV.	Az önkormányzat gazdasági helyzete és előzmények a 2024-29 ciklus elején	4
V.	Nagymaros Város általános helyzetértékelése 2024-2025	5
V.11	Önkormányzat tárgyévi bevételek összetétele és változásai	5
V.12	Önkormányzat tárgyévi kiadások összetétele és változásai (%)	6
V.13	Tényszámok és tervszámok az éves költségvetésekben	6
V.14	Demográfiai adatok	7
VI.	GAZDASÁGI PROGRAM 2024 – 2030	8
VI.1	Lehetséges városi jövőkép – 2035	8
VI.2	Célkitűzések és ütemezés a gazdasági program 2024 – 2030 készítéséhez	10
VI.3	Önkormányzati gazdálkodás	11
VI.31	Költségvetési gazdálkodás	11
VI.32	Vagyongazdálkodás	15
VI.33	Pályázatok és pályázati rendszer	16
VI.4	Városfejlesztés	17
VI.5	Turisztika és vendégforgalom	18
VI.6	Városi közlekedés és parkolás	20
VI.7	Természeti környezet és az épített környezet védelme	21
VI.8	Közbiztonság	21
VI.9	Gyermekeink és ifjúság	22
VI.10	Egészségellátás	23
VI.11	Szociálpolitika	23
VI.12	Civilek és civil szervezetek	23
VI.13	Kistérségi kapcsolatok és együttműködés	24
VI.14	Forrás lehetőségek és szükséglet	24
VI.141	Költségvetési évekre a saját forrás (önerő) alakulása, mint lehetőség	25
VI.142	Költségvetési évekre az előirányzott feladatok forrásigénye, mint szükséglet	25
VI.143	Pályázati források	25
VII.	ÖSSZEGZÉS	26
VIII.	FÜGGELÉK	27

I. Bevezetés, a programkészítés jogszabályi háttere

2011 decemberében fogadták el a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvényt (Mötv.), melynek a 116.§-a írja elő a gazdasági program készítésének a kötelezettségét:

- (1) A Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit 'gazdasági programban', fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.*
- (2) A 'gazdasági program', fejlesztési terv a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól.*
- (3) A 'gazdasági program', fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.*
- (4) A 'gazdasági program', fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására szolgáló fejlesztési elképzeléseket.*
- (5) A 'gazdasági programot', fejlesztési tervet a Képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a 'gazdasági program', fejlesztési terv az előző cikluson túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott 'képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

Fentiekben idézett tv-nyi szövegezés szerint a 'gazdasági program' kifejezés egyszer sem önmagában, hanem a 'fejlesztési terv' szóhasználatával együtt szerepel. Ebből következtethetően, a fejlesztés, a fejlődés, mint cél tekinthető az önkormányzati gazdaság kulcsterületének.

Konkrét strukturális és tartalmi elvárások a jogszabályból nem olvashatók ki, ezért élünk is a lehetőséggel, hogy a nagymarosi 'gazdasági program' összeállítását saját szempontjaink, ill. a 'Petrovics – Jung választási program'-ra, jelenleg már, mint cselekvési tervre építve végezzük el. Ezért is céltalannak tartjuk bármely más 'gazdasági program' – al történő összehasonlítást, azokkal történő összehasonlító értékelést.

Az önkormányzati választásban nyertes Polgármester, és a Képviselő-testület által megválasztott Alpolgármester részéről hitelességi kérdés, hogy a 2024. évi választási program tartalmi elemei a 'gazdasági program' – ban megjelenjenek.

A programnak, vállalásaink szerint a közszolgáltatások minőségi javulását, ill. azok lehetséges bővülését, a Város fenntartható és folyamatos fejlődését, és előzőek eredményeként az itt élők megelégedettségét, az életminőségük javulását kell biztosítani.

Jelen 'gazdasági programterv' Képviselő-testületi elfogadását követően, az egyes programrészek tartalmi kibontására és ütemezésükre kerül sor, a következő évek költségvetéseihez.

II. Gazdasági programhoz a dokumentációs háttér és a KT határozatok

- Nagymaros Város fejlesztési programja 2006 – 2013
- Nagymaros Város gazdasági program 2007 – 2013
- Nagymaros integrált városfejlesztési stratégiája - 2010
- Pest megyei területfejlesztési koncepció 2014 – 2030

- Nagymaros településfejlesztési koncepció és településrendezési eszközök megalapozó vizsgálat - 2019
- Pest megye területfejlesztési koncepció és program 2021 - 2027
- Börzsöny – Dunakanyar Térségi Aktív Turisztikai Stratégia – 2034
- Gazdálkodási stratégia alapelvei a 2024 – 2029 önkormányzati ciklusra (18/2025. (I.28) számú KT határozat);
- 2025. évi költségvetés 2/2025 (II.25) rendelet és mellékletei

III. Kitekintés változó világunkra a program tartalmi meghatározásához

A nagymarosi Önkormányzat (hasonlóan bármely más településhez) a Város működtetésében és a fejlesztésében igen korlátozott saját lehetőségekkel rendelkezik. A lehetőségeink alakulását elsődlegesen a szűkebb és tágabb környezetünkben tőlünk függetlenül zajló, a 'nagypolitika' szintjén megjelenő döntések és azok következményei határozzák meg.

2025. év a következő évi parlamenti választásra felkészülés éve; 2026. évi választási eredménytől függetlenül, a kormányzat részéről újra definiált gazdaságpolitika lesz; 2028 – ban új UNIÓ-s költségvetési ciklus kezdődik.

Egyetlen dolog, ami már biztosnak 'látszik', a nagyon bizonytalan, kockázatokkal bővelkedő hazai gazdaság. Az, hogy az országos nagypolitika hogyan kívánja (majd) ezt kezelni, ehhez milyen jogi, pénzügyi eszközöket, és 'egyebeket' fog igénybe venni az önkormányzatok szintjén, még hozzávetőlegesen sem becsülhető.

Az utóbbi években az önkormányzatokat érintő kormányzati intézkedések többsége a hatáskörök és források szűkítésében mutatkoztak meg. Ez a folyamat vélelmezhetően nem áll le, szorosabb ellenőrzés, további szigorítások, és korlátozások a jövőben is folytatódnak. (Péld. önkormányzatok pénzeszközei MÁK számlára kerülhetnek.)

Előzőek okán a 'gazdálkodási program' jelen tartalmi meghatározásában és a kapcsolódó ütemezésében óvatos, első éveiben visszafogottabb tartalmú és mértékű, de kezdetektől a Város fejlesztésének az irányába mutató.

Az önkormányzati ciklus közepén (2027 – 28) MINDENKÉPPEN AJÁNLOTT a programtartalom és ütemezés felülvizsgálata, az előre nem látott, de bekövetkezett változásokhoz történő igazítása.

Előzőek figyelembe vételével szükséges értelmezni a következő fejezetekben leírt Nagymaros '2024 - 2030 gazdasági program' – ot.

IV. Az önkormányzat gazdasági helyzete és előzmények a 2024 – 2029 ciklus elején

A 'gazdasági program' összeállítását az új ciklus kezdeti tényhelyzetéből kiindulva célszerű elvégezni, a korábbi-legalább öt évet- és tendenciáit figyelembe véve. Hiba lenne, amennyiben az előző cikusból következő adottságokat, az előállott körülményeket és ezek következményeit figyelmen kívül hagynánk. 'Erősítő vagy gyengítő tényezők' a program tartalmi meghatározásához.

A tényállapot rögzítése nélkül a programtartalmak értelmezése, a végrehajtásukban az előrehaladás megítélése 'félremehet'; a ciklus eredményessége annak zárásakor, viszonyítási alap nélkül, objektíven nem lesz megítélhető.

1. 2024 – ben egy kora őszi árvízi védekezés költségei is terhelték a költségvetést. A védekezés költsége: 89,0mHUF. Ez utóbbi költség visszatérítése a kormányzati vis maior keretből egy közel 10% önrész levonásával fog megtörténni, a visszajelzések szerint.
2. Ciklusváltáskor az önkormányzati tulajdonú Maros Nonprofit Kft. már csődeljárás alatt volt. A csődeljárás keretében lefoglalt vagyont a csődbiztos a 2025. április 11.-ével kezdődő árverésre bocsátja. Tekintettel arra, hogy nem tervezzük a volt Nonprofit Kft. tevékenységeinek újra kezdését, a Kft. újra szervezését, az árverésre bocsátott eszközök visszavásárlására a meghirdetett licitáción nem teszünk kísérletet. (Magasabb licitár, mint az általunk becsült eszközérték.) A Kft. csődje okán bekövetkezett vagyonvesztés jelenleg csak becsülhető: 35,0 – 40,0mHUF. A telek önkormányzati tulajdon, nem része a csődeljárasnak, további hasznosításában döntés a vagyongazdálkodás keretében történik.
3. A szintén önkormányzati tulajdonú Mátyás Étkezde Nonprofit Kft. 2024 novemberére fizetéseképtelen helyzetben volt, az előző ciklusban több hibás, ill. halogatott döntések okán. A Kft. pénzügyi helyzetét az új városvezetés konszolidálta. Megállapodás van abban, Kft. a ciklus végéig a kapott tagi kölcsönöket 16,0mHUF visszafizeti. Várhatóan 2028 – tól kezdődően kerül sor a visszatörlesztésre, 50 – 50% egyenletes elosztásban. 2028-29-ben a költségvetés bevételi előirányzatán javít.
4. A 2023. évben előfinanszírozott pályázat keretében megépített külterületi út végső elszámolása az Irányító Hatóság részéről késlekedik. A 'kintlevőség' cca. 50mHUF. Az előző ciklus alatti kivitelezés során, figyelmen kívül hagytak több hatósági előírást, ezeket most rendezni kell a forgalomba helyezési eljáráshoz, az engedélyhez, és így a projekt zárásához. A 'hibás teljesítés' – hez vezető okokat és felelősséget tisztázni kell.

Az árvízi vis maior és a külterületi út önkormányzati szumma kintlevőség cca. 100mHUF, melynek rendezése a II.n.évben várható. 2025.év költségvetésére a 'hatás' a Gazdasági Bizottság állásfoglalása szerint, a költségvetésben a külön soron szereplő 'nem tervezhető és nem ütemezhető' tartalék zárolásra volt a 'kintlevőség' beérkezéséig.

Összegezve, a cca. 100mHUF kintlevőség a 2025. évi költségvetés jelentős kockázata, annak mozgásterét jelenleg szűkíti, a tervsoronként, műszaki tartalmú, költségelt, és ütemezett fejlesztési feladatok végrehajthatóságában késlekedést, ill. bizonytalanságot eredményez.

V. Nagymaros Város általános helyzetértékelése, 2024-2025

A 'gazdasági program' tartalmi meghatározásához szükségeszerű összegyűjteni és figyelembe venni azokat a korábbi tényezőket, melyek jelen ciklus során adottságként vagy körülményként a legmeghatározóbban befolyásolják az önkormányzati munka eredményességét.

V.11 Önkormányzat tárgyévi bevételek összetétele és változásai (%)

Bevételek %-os megoszlása	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 terv
Állami normatíva	31,5%	36,2%	40,9%	36%	42,4%	41%	47%
Adóbevételek	13,7%	11,8%	11,4%	11,8%	16,7%	16,5%	20,5%
Működési bevételek	5,3%	5,5%	5%	6,5%	10,8%	9,4%	11,3%
Ingatlan/tárgyieszköz értékesítés	2,5%	0	0	1%	0	0	0
Felhalmozási bevételek (pályázat)	26,3%	4,4%	11,5%	16,2%	1,5%	10,9%	6,3%
Maradvány	19,5%	40,5%	29,9%	26,8%	25,6%	20,9%	14,4%
Egyéb	1,2%	1,6%	1,3%	1,7%	3%	0,2%	0,5%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

V.12 Önkormányzat tárgyévi kiadások összetétele és változásai (%)

Kiadások %-os megoszlása	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 terv
Személyi jellegű ráfordítások (ebből munkáltatói járulék)	37,3% (6%)	37,3% (6%)	36,3% (5%)	37,7% (4,5%)	40,2% (4,7%)	38,5% (4,2%)	45,3% (5,1%)
Dologi kiadások (ebből villamos energia) (fűtési gázenergia)	30,5% (1,5%) (0,7%)	36% (1,9%) (0,8%)	24,8% (1,9%) (0,8%)	35,7% (2,1%) (2,6%)	45,7% (6,2%) (2%)	39% (2,7%) (1,2%)	32,1% (2,8%) (1%)
Felhalmozási célú kiadások (ebből pályázatok) (saját erős fejlesztések) (és beszerzések)	20,7% (19,9%) n.a (0,8%)	17,4% (15,1%) n.a (2,3%)	28,3% (26,1%) n.a (2,2%)	17,2% (16,8%) n.a (0,4%)	6,8% (6,4%) n.a (0,4%)	14% (13,5%) n.a (0,5%)	10,1% (9,6%) - (0,5%)
Saját intézményi támogatások	3,1%	4%	3,2%	3,3%	2,4%	2,1%	2%
Mátyás Étkezde támogatása	0,9%	1,2%	0	0	0	0	0
Hiteltörlesztés	0,1%	0,1%	3,7%	1,3%	1,2%	0,9%	0,9%
Egyéb	7,4%	4%	3,7%	4,8%	3,7%	5,5%	7,6%
Tárgyévi kiadások	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Megállapítás:

Az összkiadáson belül a személyi jellegű ráfordítások % - os aránya a kiugróan magas. (Költségvetési szempontból már a következő évekre is tekintve, problémás, kezelést igénylőnek kell tekinteni a magas bértömeget.)

V.13 Tényszámok és tervszámok az éves költségvetésekben (eHUF)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 terv
KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK							
Működési támogatás államháztartástól	492.977	537.583	565.366	577.792	684.699	763.158	783.508
Közhatalmi bevételek (adó)	213.864	174.937	157.157	188.941	270.207	307.936	341.800
Működési bevételek (bérlemények, parkolás)	82.820	81.997	70.102	103.611	174.833	174.915	189.182
Vagyonértékesítés	38.582	170	32	14785	0	0	0
Felhalmozási bevétel (pályázatok)	411.377	65.562	158.425	260.398	23.839	203.591	104.901
Előző évi költségvetési 'maradvány'	305.143	601.915	412.808	429.756	413.049	390.119	240.955
Egyéb (hitel, stb)	20.318	23.344	17.850	26.700	49.919	198.640	8.184
ÖSSZESEN	1.565.081	1.485.508	1.381.740	1.601.983	1.616.546	1.863.444	1.668.530
KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK							
Személyi juttatások és járuléakai	400.030	400.701	394.260	441.105	492.603	623.387	756.925
Dologi kiadások	326.729	386.590	269.204	417.543	560.946	632.260	543.945
Felhalmozási kiadások							
- Pályázatok	69.570	161.036	294.058	182.330	78.436	213.111	161.026
- Vagyonszerzés	159.324	25.222	13.382	19.144	5.246	8.960	7.622
Egyéb	115.173	99.151	113.580	110.813	89.196	144.772	199.012
ÖSSZESEN	1.070.826	1.072.700	1.084.484	1.170.935	1.226.427	1.622.490	1.668.530

Helyi adóbevételek alakulása (HUF)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 terv
Építményadó	87.897.634,-	85.169.072,-	83.774.249,-	83.780.441,-	127.167.304,-	142.317.086,-	170.000.000,-
Adó mérték (Ft/m2)							
- Lakóingatlan	150,-	150,-	150,-	150,-	250,-	250,-	450,-
- Egyéb épület: üdülő/hétféle gazdasági épület	900,-	900,-	900,-	900,-	1.100,-	1.100,-	1.100,-
- Vállalkozások célját kiszolgáló: üzlet/iroda/stb.	150,-	150,-	150,-	150,-	150,-	150,-	450,-
- Garázs	270,-	270,-	270,-	270,-	270	270	450,-
Telekadó (30,-Ft/m2)	4.658.157,-	4.289.819,-	6.717.332,-	4.543.025,-	4.267.537,-	5.872.029,-	5.000.000,-
Iparüzési adó (2 %)	111.072.018,-	95.656.845,-	91.089.566,-	94.006.370,-	147.819.759,-	174.713.487,-	150.000.000,-
Gépjármű adó	42.142.451,-	43.851.064,-	3.326.535,-	2.955.989,-	1.001.644,-	1.051.973,-	0,-
Idegenforgalmi adó	4.522.890,-	979.540,-	3.789.740,-	7.288.606,-	11.540.203,-	13.163.125,-	12.000.000,-
IFA mérték (Ft/fő/éj)	400,-	400,-	400,-	400,-	590,-	590,-	700,-
Települési adó (motorcsónakosok)	3.233.953,-	3.325.008,-	4.118.850,-	3.850.169,-	173.110,-	145.028,-	0,-
Egyéb (pótlék, bírság, stb.)	2.832.393,-	3.850.728,-	2.118.511,-	2.161.480,-	3.090.042,-	3.982.743,-	4.800.000,-
ÖSSZESEN	256.359.486,-	237.122.076	194.934.783,-	195.630.091,-	295.059.599,-	341.397.871,-	341.800.000,-
KINTLEVŐSÉG	60.568.799,-	51.378.042,-	58.542.639,-	55.017.587,-	77.565.193,-	64.752.867,-	-

Megjegyzés:

A 'kintlevőségek' évek óta rendkívül magasak, a helyzet hatékony kezelést igényel. Az adósságbehajtást végre kell hajtani.

Önkormányzati vagyon (eHUF)

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 tervből
6.011.613	6.040.316	6.143.554	6.156.320	6.055.137	6.097.328	6.200.000

V.14 Demográfiai adatok

Év	Állandó lakosok (fő)	Belterületen élők (fő)	Külterületen élők (fő)
2015	4898	4441	457
2016	4893	4424	469
2017	4968	4645	323
2018	5068	4701	367
2019	5131	4425	709
2020	5155	4411	744
2021	5190	4426	764
2022	5199	4397	802
2023	5147	4420	727
2024	5134	4367	767

Év	65 év feletti (fő)	0 – 14 év közöttiek (fő)	Öregedési index
2015	947	767	1,23
2016	1192	762	1,56
2017	1128	781	1,44
2018	1251	795	1,57
2019	1274	796	1,60
2020	1290	805	1,60
2021	1254	808	1,55
2022	1239	819	1,51
2023	1241	795	1,56
2024	1247	789	1,58

- Öregedési index Nagymaros: 2001:1,3; 2011:1,7
- Öregedési index Vác / 2020: 1,35
- Öregedési index Szob / 2020: 1,53

Év	Bölcsődés korúak (fő)	Intézményi férőhely	Elutasítottak	Óvodás korúak (fő)	Intézményi férőhely	Alsó tagozatos (fő)	Intézményi férőhely	Felső tagozatos (fő)	Nagyiskola férőhely	Középiskolás (fő)
2015	152	-	n.a	157	250	275	-	183	-	182
2016	122	-	n.a	160	275	244	-	178	-	176
2017	154	-	n.a	163	275	250	-	154	-	153
2018	157	-	n.a	167	275	284	-	186	-	184
2019	159	-	n.a	169	275	288	-	189	-	188
2020	164	-	n.a	174	275	266	-	194	-	192
2021	167	-	n.a	178	275	272	-	167	-	166
2022	170	-	n.a	180	275	276	-	170	-	168
2023	165	-	n.a	175	250	299	-	196	-	195
2024	164	13	??	175	250	298	140	195	308	193

Megállapítások:

- A bölcsődei férőhelyek száma kevés.
- Az iskola évek óta tanteremhiánnyal küzd. Hiányzik a tornaterem is.

VI. GAZDASÁGI PROGRAM 2024 – 2030

VI.1 Lehetséges városi jövőkép - 2035

A 2024. évi önkormányzati választásra készült 'polgármester jelölti' programból 1:1 átvett tartalom: (A 'gazdasági program' az egyes tartalmi elemeket módosítja, lásd. indexált mondatok.)

Nagymaros középkor óta városiasan lakott település, környezeti, történelmi és kulturális adottságai különlegesen, csodálatosak, és egyediek. A jövőben is az értékeihez igazodóan, azokat figyelembe véve és kímélve, vidékies hangulatú kisvárosként funkcionál. A lakosok helyben hozzáférnek azokhoz a minőségi közszolgáltatásokhoz, melyek egy kisvárosi rangú várostól elvárhatók. Visszakerült a rendőrség, az okmányiroda⁽¹⁾, és újra működik a városi bölcsőde. Meglévő közintézményeinket üzemeltetjük. A gondozási központ⁽³⁾ sem szűnik meg.

A belterület közösségi közterei parkosítottak, jól karbantartottak, a leburkolt térfelületek részaránya visszaszorult, a zöldítések és az újra fásítások javára. Ahol a lehetőség adott volt, az önkormányzati utak mellett 'visszapótló' fásítások történtek.

A város állandó lakosainak száma beállt az 5500 fő körüli értékre. A meglévő közintézmények kapacitása ehhez a lakosságszámhoz megfelelőek, nem igényelnek bővítést. Viszont ezek korszerűsítő felújításukkal, városi ranghoz méltó minőségű szolgáltatást nyújtanak a lakosságnak.

Új közintézményként Felső-mezőn megépült és magas kihasználtsággal már üzemel a városi sportcsarnok⁽²⁾. Bevételei fedezik a fenntartási költségeit. Helyszínt ad a fiatalok számára sportolásra, nagyobb léptékű sport és városi események megrendezésére.

A Közintézmények mindegyike energetikailag korszerű, működtetésük rezsiköltség hatékony, emissziós kibocsátásban a korábbiak töredéke.

Város központjában a parkoló gépjárművek okozta zsúfoltsági problémák felszámolásra kerültek. A teherforgalom a RÉV átkelésnél⁽⁴⁾ megszűnt, a kormányzati projekt keretében Vác város térségében újonnan megépült hídra terelődött át. A kettő part közötti személyi kishajózás egyben az élményhajózás lehetőségét is biztosítja.

A 'Halas' és a Maros étterem közötti terület gépkocsi forgalomtól és parkolástól elzárt területté vált. Felszabadult a valaha volt fizető strand helyén a motorcsónakok által elfoglalt terület, melyet közparkosítottunk.

A 'Lózs hajó kikötő' – ig terjedő Dunapart szakasz rekultiválva, a valaha volt fűzfás ligetek visszaállítva. Ezeket a területeket visszaadtuk a sétálni, a táj szépségében gyönyörködni kívánóknak.

Nagymaros belterülete a 2020 – as évek közepéhez képest zöldebb, levegője egészségesebb.

A gépkocsiforgalomtól lecsendesedett Fő tér és környező utcái a felújított Kálvária dombbal együtt óvárosias – történelmi hangulatot árasztanak, ehhez illeszkedően a város múltját, a valaha volt lakosság életét bemutató kiállításokkal, a múlt gastro kultúráját bemutató éttermekkel.

A szombati termelői piac, mint helyi látványattrakció kivételével, a történelmi központ a csendes séták, és elmélkedések helyszíne.

A város kulturális életét a visszatelepült 'Művésztelep' és kiállításai gazdagítják. Nagymaros felkapott helyé vált az egyedi és minőségi kulturális események megrendezésére. A kulturális élet gazdagsága, a Börzsöny és Pilis hegység közelsége, a dunai szakasz csodálatosságával együtt vonzóvá teszi a várost a minőségi (hangsúlyozottan nem tömeg) 'középáras',- ill. azt meghaladó kategóriás turizmus számára.

A Fekete sas szálloda, a város vendégházai kihasználtan üzemelnek, a minőségi turizmusra épülő új szolgáltató vállalkozások jelentek meg. (Túraszervező – vezető; hegyi kerékpár kölcsönző, múltidéző barangolás.....)

Külterületeken beépítések már nem engedélyezettek⁽⁵⁾ a farmszerű gazdálkodásra,- ill. vállalkozásra kijelölt övezetek kivételével.

A városban aktívan működő, a lakossági többség támogatását bíró civil szervezetekkel a városvezetés együttműködési megállapodást kötött. A lakossági fórumok közötti időszakokban folyamatos együttműködés a város fejlesztését érintő kérdések és döntések előkészítéseiben.

^{(1):} Az önkormányzatok területén megjelenő 'digitális állampolgárság' program térhódítása megkérdőjelezi az okmányiroda újbóli működtetését.

^{(2):} Időközben nyilvánvalóvá vált, TAO forrás nem áll a projekt rendelkezésére. A városi jövőképből a sportcsarnok létesítése és annak az üzemeltetése törlésre került.

^{(3):} A 'gazdasági program'-ban már megkérdőjelezi az intézmény tovább üzemeltetését.

(4): A RÉV áthelyezése a MOL kút környékére tűnik a jelenlegi gazdasági helyzetben 'elérhetőbbnek'. (Váci hídépítés megkérdőjelezett.)

(5): Telekalakítás szükségességének újragondolása a Főépítész bevonásával. (Nadrágszj parcellák újraosztása.)

A választási programban leírt városi jövőkép iránymutatást ad a 'gazdasági program' tartalmi összeállításához, az ütemezett cselekvési terveinek a meghatározásához, és a 2025 – 29 költségvetési évek forrásigényeinek a becsléséhez.

Fontos kihangsúlyozni, a 'lehetséges városi jövőkép – 2035' leírt tartalma (stratégiai irányultságának változatlanul hagyása mellett), különösen a pályázati forrásokat, ill. külső tőkebevonást igénylő fejlesztések és beruházások esetén megváltozhat. (Saját lehetőségeink újragondolása, ill. a külső környezetünk irányából érkező hatások okán.)

VI.2 Célkitűzések és ütemezés a gazdasági program 2024 – 2030 készítéséhez

Rövid időtávon belül szükséges megjelenniük a program végrehajtásával az első látható eredményeknek. Ezek egy része elengedhetetlen az önkormányzat irányában a közbizalom helyreállításához, míg a másik részük a lakosság irányában adja a reményt a régóta várt pozitív változások biztos bekövetkezéséhez. Az új ciklus megkezdésétől mindössze néhány hónap ellenére a lakosság irányából már jól érzékelhető a frusztráltság és fokozódó türelmetlenség a látható változások megjelenésére. A kialakult helyzet kezelése 2025. I.n. évtől kezdődően, az évek során elhanyagolt közterületi állapotok rendbetételével kezdődik.

2025 – 2026: Rövidtávú, 1 – 2 évre szóló célkitűzés: Elsődlegesen a lakossági közérzet és életminőség javítása. A közszolgáltatások minősége érzékelhetően és tartósan rendeződnek, az ehhez szükséges erőforrások a költségvetésben tervezetten és stabilan rendelkezésre állnak.

2025 – 2028: Középtávú, 3 – 4 évre szóló célkitűzés: Az új önkormányzati gazdálkodás eredményeként folyamatosan növekvő saját forrás a költségvetésben. Eleinte még kisebb léptékű saját erős fejlesztésekkel a városfejlődésének a megindítása, ami folyamatosságával és gyorsulásával egy 'küszöbértéket elérve', 2027 – 2028 környékén már egyfajta 'gravitációs teret' teremtve, vonzóvá teszi a várost az idegen tőkebefektetők, ill. üzleti lehetőséget kereső vállalkozások számára.

2027 – 2030: Hosszútávú, jelen cikluson is túlmutató célkitűzés: Következetes politikai lobbizás és a vagyongazdálkodás területén kiforrott, üzleti számításokkal igazolt ingatlanfejlesztési elképzelések, ill. a városfejlesztési stratégiához illeszkedő pályázati rendszer eredményessége beindítja a nagyobb léptékű (infrastrukturális és turisztikához kapcsolódó) beruházásokat, az idegen tőke megjelenik.

Általános célkitűzések:

- Energiahatékonyság javítása;
- A 'nem kötelező' önkormányzati feladatvállalások felülvizsgálata;
- A 'kötelező' feladatellátások felülvizsgálata költséghatékonysági szempontok szerint;
- Ingatlanfejlesztő bevonásával a 'nem intézményi' ingatlanok piaci alapú hasznosítása;
- Szervezet - és működés hatékonyságának felülvizsgálata, szükséges változtatások;
- A minőségi turizmus (mint a helyi gazdaság motorja) fejlesztésének az előkészítése;
- Kitűzött fejlesztések előkészítése a várható pályázati források ismeretében.

VI.3 Önkormányzati gazdálkodás

A választási program egy minőségében magas színvonalon működő, és fenttarthatóan működtetett, fejlődő, fejlődni képes városról szól.

A fejlődő város és ezzel szinergiában erősödő helyi gazdaság mellett a felelős – és költséghatékony önkormányzati gazdálkodás teremti meg a lehetőséget, és a forrást, hogy az önkormányzati bevételekben stabilan legyen nagyobb mértékű az önrész a város működtetéséhez, és a kisebb léptékű fejlesztéseire.

A saját bevételhányad növekedése mellett felértékelődik a kiadásra rendelkezésre álló források elköltségében a költséghatékonyt eredményező, következetesen irányított feladatfinanszírozás alapú költségvetés gazdálkodás.

A 2024 - 2029 önkormányzati ciklusban a korábbi 'ad – hoc' jellegű vagyongazdálkodást felváltja a városi jövőképhez igazodó, tudatosan irányított és kontrolált vagyon;- és költségvetési gazdálkodás.

A magasabb minőségi szintre 'emelt' működtetésben és gazdálkodásban a pályázati lehetőségek felkutatása is célorientáltan, a városfejlesztési stratégiához igazodóan történik.

A gazdálkodásban megjelennek az 'üzemgazdasági szemléletnek' megfelelő módszerek, mind a tervezés, mind a végrehajtás fázisaiban, ill. a teljesítést lezáró munkákban.

Fejlesztéseknél, beruházásoknál a teljesítés minősége alapkérdéssé válik. A minőségi elvárások egyértelmű megfogalmazása és a minőségbiztosítás, gazdálkodási kérdés!

Az eldöntendő (nem a szükség diktálta) fejlesztések és beruházások esetén elvárás, hogy illeszkedjenek a városi jövőképhez, a 'gazdasági program' tartalmához. Csak olyan beruházások, fejlesztések támogathatók, melyek fenntartásáról az önkormányzat az elkészültét követően, folyamatosan gondoskodni képes, a pénzügyi egyensúly megőrzése mellett.

A Képviselő-testület munkaprogramja a teljes ciklus alatt következetesen az általa elfogadott 'gazdasági program' tartalmához, annak ütemezéséhez igazodik.

VI.31 Költségvetési gazdálkodás

Jól érzékelhető a makró szintű gazdasági folyamatoknak (EU és hazai) fokozatosan romló tendenciája. Az önkormányzatokat is érintő negatív hatások jól sejthetően, belátható időn belül megérkeznek. Önkormányzat részéről a felelősségteljes magatartás a várható negatív hatásokra való proaktív felkészülés.

Ellentmondani látszik a romló gazdasági helyzet, és a program szerint fejlődni akaró, a közszolgáltatások minőségében és terjedelmében a javuló Város. Nagymaros esetében az ellentmondás feloldásának egyik eszköze a változó helyzethez igazodni képes költségvetési gazdálkodás.

Hatékony gazdálkodás egyik előfeltétele, hogy a Gazdálkodó 'átlássa' a gazdasági rendszerének az összefüggéseit, tisztában legyen döntéseinek a saját gazdaságára gyakorolt hatásaival.

Ehhez a transzparencia, a tervezettség, az elszámoltathatóság, és a következetesség elveinek kell érvényesülniük.

Nagymaros Város esetében határozott lépéseket kell tennünk, előzőek irányába:

- Önköltségszámításon alapuló díjtételek, bérleményi díjak;
- Önkormányzati határozatok és rendeletek következetes betartása;
- Barter alapú megállapodások kizárása. Nincs ingyenes önkormányzati szolgáltatás, későbbi ellenszolgáltatás fejében;
- Költségeket, bevételeket ott kell kimutatni, ahol azok keletkeznek. Ennek megfelelő belső pénzügyi riportolás.
- Amennyiben egy intézménynek rendszeresen más bevételi forrása is van (péld. alapítvány), a menedzsment szempontú kontrolling jelentésekben ennek meg kell jelennie;
- Csak a célkitűzések eléréséhez szükséges feladatok ellátása finanszírozott;
- Az önkormányzati támogatásokat igénylő Intézmények gazdálkodását és működését felülvizsgáljuk, a szükséges döntéseket 2025 – ben meghozzuk. (A költségvetés teherbíró képessége nem tesz lehetővé cca. 100mHUF 'támogatási finanszírozást', az elkövetkező évekre.)

Az éves költségvetés készítés folyamatában a 2025. évi tervezésben bevált módszertant tovább finomítjuk a tapasztalatok szerint, a folyamatot határozatként tesszük jogszerűvé.

Az alkalmazott tervezési módszertanban változatlan az éves célok eléréséhez meghatározott (fejlesztésekhez szükséges) önerőből történő 'visszafelé tervezés', a költségvetés bemeneti adatainak szükségszerű korrekciójához.

Kormányzati mintára létrehozuk a városi Költségvetési Tanács – ot, a jövőben készülő költségvetésekhez a gazdálkodási stratégia iránytartás és célkitűzések 'társadalmi' véleményezésére, azok megvitatására. (Nagymarosi gazdasági szakemberek.)

A helyi adózási stratégia 'újra gondolása' szükségszerű. Az építményadózában keresni kell a módját, a kereskedelmi tevékenységre szolgáló épületekre az adómérték megemelését, a hétvégi házakra és gazdasági épületekre jelenleg is érvényes, jóval magasabb adómérték figyelembe vételével.

Indokolt átgondolni az idegenek, turisták milyen módon járuljanak hozzá a városi adóbevételek növeléséhez. Az idegenforgalomból származó adóbevételek rendkívül alacsonyak a szumma adóbevételén belül, miközben az idegenforgalom vitathatatlan többletköltséget generál a város üzemeltetési költségeiben.

Adófelderítés és beszedés hatékonyságát növelnünk kell. A 2024 – 29 ciklus végéig el kell érni a $\geq 95\%$ felderítési és beszedési hatékonyságot.

A magas kintlevőséget be kell hajtani. A kapcsolódó érdekeltségi rendszert felül kell vizsgálni.

Adózáásban átgondolást igényel az inflációs hatás. Ne ismétlődjen a korábbi hiba, elszabaduló költségeket éveken keresztül nem követte az adómérték inflációs korrekciója.

2025.III.n.évben az új stratégiát ki kell dolgozni, Képviselő-testületi határozattal meg kell erősíteni.

Idegenforgalomhoz kapcsolódóan, a parkolási díjrendszer 'átgondolása' szükséges. Az állandó lakosokat a szükségszerű jövőbeli változásoktól 'védi' a kedvezményes éves bérletek megvásárlásának a lehetősége.

A parkolási rendeletet, még a nyári idegenforgalom felfutása előtt, 2025.II.félévében korrigálni szükséges.

A törvényileg nem kötelező, az éves 'költségvetési egyensúly' tartásában a jelentős veszteséggel megjelenő, önként vállalt önkormányzati feladatok további ellátását felülvizsgáljuk.

A szükséges testületi döntéseket a gazdasági program elfogadását követően, 2025. év első felében meghozzuk.

Az éves önkormányzati költségvetésből a legnagyobb összeget az Idősek Otthona (ÖNO) működési költségében évente megjelenő hiánynak a pótlásra fordítjuk.

Az ÖNO működtetése 'önként vállalt' önkormányzati feladat. Jogszabályi kötelezettségünk nincs a feladatellátásra, ilyen típusú intézmény üzemeltetésére.

ÖNO támogatás (HUF)	2019 tény	2020 tény	2021 tény	2022 tény	2023 tény	2024 tény	2025 terv
	49.239.056.-	36.700.235.-	38.980.257.-	60.135.832.-	47.850.937.-	50.659.871.-	60.252.481.-

Több, egymástól független gazdasági vizsgálódás is megerősíti, az ellátottak létszámának a növelése, az épület esetleges bővítése esetén sem lenne elégséges bevételi oldalról kompenzálni az intézményi működés veszteségét. (Miközben évek során tovább emelkedő, egyre magasabb fajlagos költségekkel lehet számolni.)

A gondozottaknak elérhető szolgáltatást több környékbeli intézmény (Vác, Szob, Verőce, Egyházmegyei Szent Lőrinc Szociális Szolgáltató, stb.) alacsonyabb díjon, minőségükben jobb ellátási színvonalon kínálja.

Költségvetés szempontjából fenntarthatatlannak ítéljük az ÖNO további működtetését, veszteségeinek finanszírozását. Nem védhető, és nem is magyarázható a 10 – 12fő ellátottra vetített, kiugróan magas közpénz ráfordítás.

2025.év első felében Képviselő-testületi döntés szükséges az ÖNO további működtetésével kapcsolatban. További vizsgálódások is készülnek (péld. az üzemeltetés, ill. a feladatellátás átadása 'szóba jöhető' Szolgáltatónak).

A **Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat** Társulás keretében, több önkormányzat részére (Nagymaros – gesztor, Kismaros, Verőce, Szokolya, Kóspallag) végzi, kötelező önkormányzati feladatellátásként a tevékenységét. A kormányzati normatíva emelkedése ellenére sem fedezi a kiadásokat. Évente cca. 4,0 – 6,0mHUF hiánypótlás történik a költségvetésünk terhére. (További növekedés várható.)

Családsegítő támogatása (HUF)	2019 tény	2020 tény	2021 tény	2022 tény	2023 tény	2024 tény	2025 terv
Nagymaros	4,66	6,03	2,56	4,73	4,43	3,50	6,60
Kismaros	2,19	2,87	1,25	2,33	2,22	1,76	3,32
Verőce	3,59	4,58	1,99	3,73	3,48	2,76	5,20
Szokolya	1,78	2,30	0,98	1,79	1,68	1,33	2,51
Kóspallag	0,68	0,84	0,37	0,69	0,64	0,56	0,95

A Társulás keretében elvégzett munkamennyiség és ez alapján a költségmegosztásnak a megalapozottsága az önkormányzatok között érdemben nem kontrollált. A gesztor szerepkörből adódóan a Hivatalnál többlet feladatokat (könyvelés, adminisztráció) és az ezek elvégzéséhez szükséges létszámlekkötést jelent.

Mivel a Társulás kötöttségekkel jár (többségi döntés), a saját gazdálkodási mozgásterünk növelése érdekében 'újra gondoljuk' a Társulásban való részvételünket.

A kötelező feladatok ellátásán felül, az esetleges önként vállalt feladatokat felülvizsgáljuk, az indokolatlan tevékenységeket a továbbiakban ne finanszírozzuk.

Az intézményi Vezető előterjesztését a létszámnövelésre nem támogatjuk.

Gazdálkodási szempontból kézenfekvő megoldásnak tűnhet a jelenlegi Társulásból való kilépésünk (amennyiben nem sikerül elérni egy a Város számára kedvezőbb költségteher elosztást), ill. egy a Város számára jóval kedvezőbb finanszírozást biztosító másik társuláshoz a csatlakozásunk, vagy a feladatellátás integrálása a Hivatal szervezetébe. 2025.év májusában a Gazdasági és Humán Bizottságok előkészítésében, Képviselő-testületi határozattal döntés szükséges a Családsegítő további működtetésére, annak szervezeti formájára.

Az Intézményt gazdálkodási megfontolásból 2025.évben (rezsidj csökkentés) a kiüresedett Rákóczi utcai épületből a Csillag utcai épületbe költöztetjük.

Művelődésház és Könyvtár önkormányzati éves támogatásának a mértéke folyamatosan emelkedő. 2024 – től megugró támogatási összeg egy szigorú költséggazdálkodás keretei között nem támogatható. Az Intézmény 2025.évi költségtervét felülvizsgáljuk, korrekciók végrehajtása indokoltnak és szükségszerűnek tűnik.

Műv.ház és Könyvtár támogatása (mHUF)	2019 tény	2020 tény	2021 tény	2022 tény	2023 tény	2024 tény	2025 terv
	20,8	9,4	4,6	26,5	21,7	42,7	43,7 (!)

A bizottságok együttműködésében új gazdálkodási,- valamint működési és programszervezési modell kidolgozására van szükség. Elfogadva, a 'kultúra pénzbe kerül', de annak mértékét a Város lehetőségeinek a figyelembe vételével, 'ésszerű határok' között kell tartanunk.

A '**Mátyás Étkезде**' esetében a 2024.év végén (sikeres eredményű) pénzügyi konszolidáció történt. 2022 – 24 között az Önkormányzat részéről nyújtott tagi kölcsön: 16.700.000.- Ft; pótbefizetés: 5.600.000.- Ft. A tagi kölcsön visszafizetés pontos feltételeiben a pénzügyi helyzet stabilizálódását követően, nem később, mint 2025. év decemberéig írásban kell megállapodni. 2028 és 2029.évek önkormányzati bevételeiben számolunk a visszatörlesztéssel. (50 – 50%)

A költségstruktúrában a legnagyobb részarányt a bértömeg képviseli.

Az óvodák kivételével, az államháztartás csak részben finanszírozza a Hivatal és az Intézmények bérköltségeit. A bérkülönbségek nagyok az Óvodák és a Hivatal valamint az Intézmények között. Nagy a nyomás az Önkormányzaton további bérkorrekciókra, további béremelésekre.

Ugyanakkor a költségvetésben 'önerőből', évről – évre, arányában egyre nagyobb összeg fordítódik béremelésre, a közszolgáltatásokra és a fejlesztésekre fordítható költségek rovására. A költségvetés bevételi oldalának a jövőben is tervezett növekedése ellenére, a 'növekmény' rövid időn belül nem lesz képes kompenzálni a bértömeg további növekedését. Realitás, hogy a saját erős fejlesztéseket forráscsökkenés okán korlátozni kellene.

A hivatali és intézményi létszám, ill. a szervezeti struktúrák statikusak, hiányzik a hatékony bértömeggazdálkodáshoz szükséges érdekeltségi rendszer.

A Gazdasági és a Humán Bizottságok 'felülvizsgálják' a jelenlegi bérrendszert, a ciklus időtartamára bérstratégiát / humán stratégiát dolgoznak ki (KT határozatként fogadjuk el), majd a Jegyző bevonásával 2025 májusától kezdődően javaslatot dolgoznak ki a szükséges változtatásokra.

A fejlődő Városhoz szükséges költségvetésben stratégiai kérdés a bértömeg rendezhetősége.

Külterületen élők körülményein javítani kell. 2025 – től megkezdjük az utak kőszórásos feljavítását, évente fokozatosan növekvő forrás biztosításával. A ciklus végéig cca. 15mHUF forrást biztosítunk a költségvetésekben. A legforgalmasabb közlekedési csomópontokban 'közlekedési tükröket' és közvilágítás követelményét kielégítő napelemes kandellábereket telepítünk cca. 15mHUF beruházási költségen.

A VOLÁN illetékeseivel tárgyalást kezdeményezünk a Vác – Kóspallag – Vác menetrendszerinti járatok Nagymaros Várost is érintsék. (Vácról Nagymaroson fordulva Kóspallag felé, és viszont irányban.)

Önkormányzati gazdálkodásunkban hatékonyságot 'rontó tényező' (a múlt adottságaiból következően) az intézményeink decentralizáltsága. Három telephelyes óvoda, amennyiben lesz pályázati forrás, akkor a bölcsőde is külön épületben; könyvtár és művelődési ház szintén külön épületekben. A hatásuk a fajlagosan magasabb létszámgigény, rezsidíjak, és a fenntartási költségek.

A jövő 'nagyösszegű' fejlesztéseiben, a pályázati források megszerzésében, tudatosan kell törekedni a különálló intézményi épületekre történő ráfordítások helyett, a centralizáció irányába mutató, épületbővítő beruházások történjenek.

VI.32 Vagyongazdálkodás

A vagyongazdálkodásban paradigmaváltást hajtunk végre. A céljaiban összefüggéstelen' ad – hoc' intézkedés sorozatok helyett, városi jövőképen és stratégián alapuló gazdálkodás. Eredményességében szolgálja a helyi 'közjó' bővülését; 'pénzteremtő' képességével a saját fejlesztésekhez szükséges önerő többlet forrássává válik a költségvetés bevételi oldalán.

A vagyongazdálkodást az önkormányzat számára értékteremtő folyamatként kezeljük, ennek megfelelő kiemelt figyelmet, és aktivitást kap a Városvezetés és a Képviselő-testület részéről.

Kiemelt célok a vagyongazdálkodásunkban:

- Költségvetés bevételoldali növelés / kiadásoldali csökkentés;
- Városfejlesztési elképzelésekhez a hozzájárulás;
- Helyi gazdaság fejlesztése;
- Lakossági igények (városi szolgáltatások további bővítése);

A 'közép – és hosszútávú vagyongazdálkodási stratégia' tartalmát a 'gazdasági program' és a 'gazdálkodás stratégiai alapelvei' dokumentumok szerint a ciklus első évében kötelezően felülvizsgáljuk, aktualizáljuk.

A ciklus elején pontosításra, komplettírozásra kerül a vagyonkataszter, a Hivatal teljes körű vagyonleltározást végez. Teljes ingatlanállomány ingatlanfejlesztő bevonásával átvilágításra kerül, a városfejlesztési elképzelések, a leírt városi jövőkép – 2035 alapján születik meg a szakértői javaslat az ingatlanok lehetséges jövőképre.

Az önkormányzat által nem hasznosítható ingatlanok ütemezetten értékesítésre kerülnek, vagy a Város érdekeinek megfelelő egyéb üzleti formában kerülnek hasznosításra.

Az ingatlanok hasznosításában proaktív (önkormányzati 'kezdeményező szerepkörre' áttérés) és a Város 'határán' túllépő hirdetési formákra térünk át már a ciklus első évében.

Ez a gyakorlatban országosan elérhető WEB – es hirdetési felületeken (péld. 'kiberelem.hu'), ill. az önkormányzat honlapján és facebook oldalán kifejezetten az ingatlanjaink hasznosítására fejlesztett felületeken a hasznosításra felkínált ingatlanok megjelenítését jelenti. (Átláthatóság)

Ingatlanok értékesítésében, ill. bérleményükben kötelezően áttérünk egy minimálár meghatározásával a licitálásra, az önkormányzat számára a 'legjobb ár' elérése érdekében. (Átláthatóság, elszámoltathatóság)

Előzők szakítanak azzal a gyakorlattal, hogy helyi szűk körben, jellemzően az önkormányzati ingatlanjaink iránt érdeklődők (egyszereplős) árajánlatai alapján születnek meg az ingatlanhasznosítási döntések.

A vagyongazdálkodás teljes folyamatában (is) meg kell felelni a lakosság irányában az átláthatóság, a követhetőség és az elszámoltathatóság követelményének. (Vagyongatásster – ingatlanjövőkép – meghirdetett ingatlanok – licitálás – szerződészkötés)

A részünkről 'kiemelt lokációban' (belváros, Dunapart) fekvőnek tekintett ingatlanjainkra piaci alapú hasznosítási modell kidolgozása szükséges. Ezen ingatlanok mindegyikére tulajdonosként kell meghatározunk a hasznosításukkal szembeni, új szempontú gazdálkodásunkból következő, kötelezően teljesítendő elvárásainkat. A ciklus első évében a bérleményi szerződések mindegyikét előzők szerint felülvizsgáljuk, aktualizáljuk.

Az ingatlanjaink bérleménybe adása, ill. az értékesítésük mellett vizsgáljuk a hasznosítás egyéb formáit is, különösen a városfejlesztési elképzelésekkel összhangban álló, vagy ahhoz közeli ingatlanok (elsődlegesen a 'kiemelt lokáció' – ban fekvők) esetében.

Ezen a területen preferáljuk a magán tőke megjelenését, akár közös beruházásként (péld. koncesszió formájában).

Vagyongazdálkodási kérdésként kezeljük az intézményeink és a városháza energetikai szempontú megfelelőségét.

- Intézményi energiamedzsmnt.
- Épületenergetikai hatékonyságjavító fejlesztések.

A szállodaépület és környezete, mint 'barnamezős' terület rendezése tovább nem várhat. Elsődlegesen az épület hasznosítását preferáljuk az elbontással szemben. Ez utóbbi esetén a bontási - és a terület rekultivációs költségei több 100mHUF nagyságrendűre becsülhetők, melyekhez szükséges forrás a költségvetésből nem biztosítható. Ingatlanfejlesztő bevonásával a ciklus közepére el kell jutni a városban élők konszenzusán is alapuló megoldási javaslatig. A magán tőke bevonása szükséges.

Vagyongazdálkodásunkban az eddigiektől eltérően, kiemelt figyelmet kapnak a nagyértékű tárgyi eszközök (erőgépek, kézi kisgépek). Az erőgépekkel kapcsolatos bérleti / használati szerződések mindegyikét kizárólag az önkormányzat érdekei szerint vizsgáljuk felül. Az un. 'barter alapú' használati szerződéseket felmondjuk, ilyen tartalmú szerződéseket a jövőben nem lehet megkötni.

Szállítóeszközt, erőgépet kizárólag saját, városüzemeltetési célra tartunk fenn.

Közttereink elvárt színvonalú fenntartása igényli a gépesítést. (Közmunkaerő gyakorlatilag nincs.) A gépesítés a költségvetés dologi kiadásainak kimutatható csökkentéséhez is hozzájárul. (Idegen kézi munkaerő kizárásával.)

A ciklusidőtartam alatt cca. 95mHUF értékű vagyonnövekedést prognosztizálunk a nagyértékű eszközök beszerzésében. Elsődlegesen 'önerő'-ből történő beszerzés. A nagyértékű gépek beszerzésével párhuzamosan a régi erőgéppark értékesítésre kerül.

VI.33 Pályázatok és pályázati rendszer

Az éves költségvetésben az önerő folyamatos növekedését célzó erőfeszítések ellenére, a saját forrás meglehetősen szűk mozgásteret biztosít a városfejlesztési elképzelések megvalósításához.

Ezért is kiemelkedően fontos a Város fejlesztési stratégiájához illeszkedő pályázati lehetőségek maximális kihasználása.

Az önkormányzat szervezetében, a polgármester alá rendelt kabinet - ben lehetőség van 'pályázati referens' foglalkoztatására, akinek a feladata a pályázatok önkormányzat oldali tevékenységeinek az elvégzése, ill. a külső kapcsolattartás a teljes folyamatban.

Úgy ítéljük meg, hogy a pályázatokkal az eddigiekhez képest sokszorta hatékonyabban kell foglalkozni, ezért 'nonprofit pályázatfigyelő' portálokra történő regisztráció mellett, pályázatfigyelésre szakosodott szakkéggel (szakértővel) is szerződni kívánunk.

Az éves költségvetésekben a pályázatokhoz 'önrész' külön soron kötelezően tervezzük.

Költségvetési egyensúlyt javító, valamint a városfejlesztési stratégiához (városi jövőkép – 2035) közvetlenül kapcsolódó pályázatok a preferáltak:

- Önkormányzati digitalizáció;
- Épületenergetika és napenergia hasznosítás;
- Infrastruktúra fejlesztése (elsődlegesen utak, közvilágítás);
- Turisztika célú fejlesztések.

A presztízs célú pályázatokat kerüljük.

Csak olyan pályázatok jöhetnek szóba, melyek a városfejlesztési stratégiával összhangban vannak, és nem terhelik túl a költségvetést, sem a megvalósítás, sem a későbbi fenntartás során, ill. nem lehetetlenítik el a saját erős fejlesztések végrehajtását. A pénzügyi hatást a pályázatok benyújtása előtt kötelezően vizsgálja a Gazdasági Bizottság.

Fokozott óvatossággal és megfontoltsággal járunk el a 100% előfinanszírozást igénylő pályázatok esetében. (Kockázat a tervezett saját erős fejlesztések végrehajthatóságára.)

A nyertes pályázatok lebonyolítását a projekt menedzsment eszköztárának a felhasználásával követjük. A végrehajtás folyamatának meg kell felelniük a 'követhetőség', az 'átláthatóság', és az 'elszámoltathatóság' követelményének. A teljesítésben a 'minőség' követelményét kompromisszum nélkül kezeljük.

Költségvetésünk egyensúlyának a javítása, az önrész lehetséges további és folyamatos növelésével a legmagasabb szintre priorizált. Ezért a Városháza és az intézményeink energiafogyasztásában megtakarítást, ill. az energiafogyasztást optimaló pályázati lehetőségekre kiemelten figyelünk.

Minden pályázati forrás, mely Nagymarosra érkezik, a Várost gazdagítja. Ezért a pályázati lehetőségek figyelésében aktívabb és kölcsönös együttműködésre törekedünk pályázatok benyújtására jogosult minden helyi alapítvánnyal, civil szerveződéssel. Elsődlegesen a Városfejlesztő Alapítvánnyal, a Német Nemzetiségi Önkormányzattal, az Önkéntes Tűzoltó Egyesülettel, az Iskola és Óvoda Alapítványokkal.

VI.4 Városfejlesztés

SAJÁT FORRÁS

Deák Ferenc utca közvilágítás kiépítése: 7,0mHUF / 2025

Köztéri zöldítések: 10 – 10mHUF / 2026; 2029

Elektromos töltőállomások létesítése: 10 – 10 – 10mHUF / 2026; 2027; 2028

Turizmus fejlesztése: 20 – 45 – 50mHUF / 2027; 2028; 2029

Köztéri parkolóhelyek létesítése: 2,0mHUF / 2025; 5,0 – 5,0 – 5,0mHUF / 2026; 2027; 2029

Nagyértékű eszközbeszerzés: 20,0mHUF / 2026; 30,0mHUF / 2027; 30mHUF / 2028; 15mHUF / 2029

Köztéri illemhelyek létesítése: 15 – 15 – mHUF / 2026; 2027; 2009

Közvilágítás korszerűsítése: 15mHUF / 2025; 20 - 25mHUF / 2006; 2007

Belső úthálózat felújítása (Vasút utca, Csillag utca, ? utca): 15 – 15 – 15mHUF /2025; 2027; 2028

Belső földutak aszfaltozása (Deák Ferenc utca, Kittenberger Kálmán utca; Babits M. utca): SAJÁT ERŐ
10 – 10 – 10 – 10mHUF / 2026; 2027; 2028; 2029

Pályázati önrész biztosítása: 20,0mHUF / 2026; 30,0mHUF / 2027; 2028; 2029

PÁLYÁZATI FORRÁS

Köztéri kamerarendszer felújítása, bővítése: 20mHUF / 2025

Turisztikai központ létesítése: 450mHUF / 2025 – 2026

Bölcsőde épület felújítása: 400mHUF / 2026 – 2027

Közüntézmények épületenergetikai korszerűsítése, napelemek, napkollektor (Művelődési ház;
Könyvtár; Csillag utcai épület): 350mHUF / 2026; 300mHUF / 2027 - 2028

Városháza felújítása, energetikai korszerűsítése: 350mHUF / 2028 – 2029

Iskolai tornaterem létesítése. xmHUF

Városkapuknál nagy befogadóképességi parkolók létesítése

Árvízi védmű III. szakasz kiépítése: xmrđ.HUF; cikluson túlnyúló projekt

MAGÁN TŐKE

P+R parkoló építése (Nagyállomás) MÁV;

Szállodahajó kikötőnél az önkormányzati terület fejlesztése;

Felsőmező hasznosítása;

Termálkútra vízjogi engedélyére alapozott fejlesztések, Alsómező hasznosítása;

Rizsföldek hasznosítása;

Szálloda hasznosítása;

Kálvária domb – gesztenyés rehabilitációja;

Dunapart rehabilitációja, fejlesztések. (Kormányzati 1,0mrđ.HUF megkérdőjelezett.)

Bethlen ház hasznosítása;

Napelempark beruházás;

VI.5 Turisztika és vendégforgalom

Lakossági adókból és állami forrásokból (központi költségvetésből) nem lehet fenntartani, ill. működtetni egy fejlődni akaró, a közszolgáltatásaiban az itt élők számára a 'jól létet', a 'jó itt élni életérzés' feltételeit biztosítani képes várost.

Nagymaros városnak nincs ipara, területi adottságai nem is tenné lehetővé a város szükséges bevételi forrásait (iparűzési adó) biztosítani képes, az ipari parkok, ill. egy – egy jelentős ipari szereplő megtelepedéséért folyó versenyben, az iparosítást.

Be kell látnunk, sajnos el kell fogadnunk, nincsen (gazdasági) realitása az éghajlatváltozás, és a globalizáció egyik káros jelenségeként a korábban ismeretlen növényi kártevők és betegségek okán, a korábban a helyi lakosság megélhetésében kulcsszerepet játszott gyümölcsstermesztés újra élesztésének sem.

Abban viszont megoszlanak a vélemények, lehetséges-e a korábban nagy kiterjedésű, Nagymarosnak méltán hírnevet biztosított szelídgesztenyések visszatelepítése, ill. a még megmaradt 'szórványok' eredményhatékony megmentése.

Ami Nagymaros Város fejlődéséhez, színvonalas működtetéséhez erőforrásként rendelkezésre áll (és az elmúlt évszázad 30 – as éveiben is meghatározó volt) a természeti környezetünk szépsége, a Duna kanyar nyújtotta egyedisége.

Azt gondoljuk, nincs más lehetőség a szükséges bevételi forrásokban, mint a természeti környezetünk szépségére, a táj egyediségére alapozott turizmusnak, amely fokozatosan és tudatosan tervezve, irányítva a helyi gazdaságunk motorjává válik.

Tudatában vagyunk az itt élők félelmeinek és ellenérzéseinek, amelyekben kifejeződnek a Város megszokott csendességének, életritmusának, és 'mindannak' ami Nagymarosnak az értékét, egyediségét adja számukra, számunkra, hogy mindezeket elveszítjük, vagy visszafordíthatatlanul sérülnek, ill. konvercializálódnak.

Előzőek ellenére azt is gondoljuk, ha a turizmusnak Nagymaros érdekeinek megfelelő szegmensére átgondoltan és tervezetten irányítjuk a Várost, a negatív hatásokkal szemben vitathatatlanul kimutathatóvá és megmérhetővé válik az a többlet hozam, ami a költségvetésben is megjelenve a közszolgáltatások minőségét javítja, így a városlakók többsége elfogadóvá válik a turizmus, mint a jövő helyi gazdaságával szemben.

A turisztikai fejlesztésekben, és magában a turizmusban csak olyan megoldásokat keresünk, melyek elfogadhatóak az itt élők részére, melyek radikálisan nem borítják fel a Város megszokott életritmusát és nyugalját, és nem lehetetlenítik el az itt élők mindennapjait.

Ez koncepcionálisan a gépkocsik 'megállítást' és parkoltatásukat jelenti a városkapuknál kialakított, nagy befogadóképességű parkolóknak; az Alsómező adja a helyszínt a nagyobb tömeg befogadására, szórakoztatásukra és ellátásukra alkalmas létesítményeket. (Szálloda, fürdő, szolgáltatók, stb.) A Felsőmező a sport (vízi, kerékpár, horgászat, bakancsos természetjárás, stb.), a természetjárás kedvelőinek kínálhat szolgáltatást. A belváros marad a lecsendesülni, kultúrára vágyók terepe.

Az olcsó tömegturizmus helyett, a városban több napot eltöltő és helyben fogyasztó minőségi turizmust célozzuk meg.

A helyi turizmusban támaszkodunk a Város hagyományos vonzerejére, természeti környezetünk kiváló adottságaira, és természetesen a Királyrét – Vác – Visegrád – Esztergom – Ipolyság térség kiváló turisztikai adottságaira is.

Erősíteni kell a mikróterületi összefogást, ebben Nagymarosnak kezdeményező szerepet kell vállalnia. Ambiciózus célként, a szomszédos települések között idegenforgalmat, turizmust szervező központtá kell válnunk. Az ehhez szükséges intézményi háttér a nyertes pályázattal megépítésre kerülő, 2027 – ben már üzemelő Turisztikai Központ – al biztosítottá válik.

Fejlesztéseinkben kiemelt figyelmet kap a digitalizációban, a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségek kihasználása, a mikróterületen belül megcélzott 'turisztikai központ' vezetői szerep pozicionálásához. 'Nagymaros applikációkon' keresztül szállásfoglalások, rendezvényekre jegyvásárlások, éttermi helyfoglalások, kirándulóhajókra jegy, tervezett rendezvényi programok, stb. Város QR pontjainak kiépítése, az ingyenesen használható városi WIFI szolgáltatás kiterjesztése. Maximálisan figyelembe vesszük, a szolgáltatások iránti kereslet, és azok igénybevétele egyre inkább a digitális térben zajlik.

A konnektivitás jegyében 'minden' a Város szűkebb és tágabb környezetében zajló fejlesztési elképzeléseket, ill. a már folyamatban levő fejlesztéseket figyelemmel kísérünk, azokhoz a Város turisztikai érdekei szerint igazodunk. (Klaszter keretében zajló fejlesztési programok, szomszédos települések fejlesztései, EU – INTERREG keretében megvalósuló pályázatok.)

Az önkormányzat szervezetében, önálló kompetenciákkal meg kell jelennie a 'turisztikai referens' munkakörnek. Ebből a munkakörből kell 'kinőnie magát' későbbiekben az önkormányzat szervezetéből, a helyi turisztika tovább fejlesztéséért; a turizmus, mint helyi iparág működtetéséért, ill. annak a koordinálásáért felelős, Nonprofit szervezetnek.

Vagyongazdálkodási stratégiánk szükségszerű kidolgozásában, a Város központjában, valamint a turizmus szempontjából a megfelelő helyi lokációkban fekvő önkormányzati ingatlanjainknak a hasznosítási lehetőségeit ingatlanfejlesztő bevonásával 'újra kell gondolni'.

A jelentősebb ingatlanfejlesztő beruházásokban, az apportként bevitt ingatlanjainkkal váljunk résztulajdonosokká. Egyrészt 'kézben tarthatóvá válik', hogy a fejlesztések a későbbiekben sem lesznek a Város meglevő életritmusa, megszokott nyugalma ellenében működtetve, másrészt az IPA-n felül a további jövedelemforrás lehetősége.

A magán tőke megjelenése, bevonása a fejlesztéseinkbe szükségszerű, és megkerülhetetlen. Felsőmező, Alsómező és városközpont fejlesztései, ill. a későbbiek során a fejlesztések működtetéséhez.

A turizmus, mint a helyi gazdaság motorjának a 'felépítése' olyan stratégiai lépések sorozatát igényli, amelyek átgondolása, összefüggéseinek az átlátása bonyolultabb annál, hogy ezeknek a feladatoknak az önkormányzat önmagában megfelelni tudjon, kihangsúlyozva a Város és az itt élők, ill. a helyi turizmushoz kapcsolódó szolgáltatók (éttermek, vendégházak, stb.) érdekeinek a figyelembe vételét is. A kezdeti lépésektől fontos a szóba jöhető stratégiák és lépéseinek a társadalmasítása.

A turisztikai stratégia és koncepcióalkotáshoz létrehozzuk, és önkormányzati menedzsment alatt működtetjük a 'Turisztikai Tanács' – ot. A tanácsi kompetenciák és működtetésének a szabályait a Környezetvédelmi és Turisztikai Bizottság a többi bizottsággal együttműködésben dolgozza ki, és terjeszti elő Képviselő-testületi állásfoglalásra, 2025. év végéig.

VI.6 Városi közlekedés és parkolás

A Város forgalmi és parkolási rendjének felülvizsgálata több, mint aktuálissá vált. Olyan megoldást keresünk szakértő bevonásával, mely több lépésen keresztül következetesen igazodik, és közelít a megfogalmazott városi jövőkép majdani forgalmához. 2025.év feladata az első koncepcionális elképzelés megfogalmazása a Szakértő részéről, melyhez kérni fogjuk a lakossági észrevételeket, javaslatokat. Ezt követi a részletező javaslat kidolgozása. Szakértői munkára a fedezet biztosított a 2025.évi költségvetésben.

Egyeztetünk a MÁV illetékeseivel új P+R parkoló létesítésében, helyszínként a Nagyállomás környezete, MÁV terület körvonalazódik.

A ciklus ideje alatt cca.17,0mHUF forrást biztosítunk köztéri parkolókra. Keressük a lehetőséget pályázati források elérhetőségére is.

Az idegenforgalmi céljainkkal összhangban, a közúton érkezők parkoltatására a városkapuknál (Alsómező, Felsőmező) nagy befogadóképességű, a belterület parkolási díjainál jóval kedvezőbb 'napi díjas' parkolók üzemeltetésében gondolkodunk.

MÁV illetékesei felé jeleztük, környék egyes településeivel analóg, díjazás ellenében átvinnénk a vasútállomások napi gondnokolási tevékenységeit. (Tiszta, virágosított állomások, felújított WC.) MÁV ajánlat szerint lépünk tovább.

VI.7 Természeti környezet és az épített környezet védelme

Egyre gyakoribb problémát okoz, az időnkénti özönvízszerű esőzések következményeként a Városra lezúduló igen nagymennyiségű sáros – hordalékos víztömeg. Az utcai víznyelők nem képesek kezelni az árvízszerű helyzetet, útszegélyt,- útburkolatot rongál, a közutakra teríti a hordalékát. Időnként ”betör lakó és intézményi ingatlanokba. (Péld. Nagyiskola)

Az úttestek takarítása, a víznyelők gyakoribb tisztíttatása, a csapadékvíz csatornák ’womás mosatása’ a költségvetésben jelentős többletkiadást okoz.

A probléma a hegyoldalakon, mint vízgyűjtő területeken bizonyíthatóan zajló, engedély nélkül végzett nagymértékű tereprendezések,- földmunkák, a korábbi vizesárkok feltöltése, a bokrok és fák tömeges irtásából ered.

A természeti környezetünk védelmében, a káresemények minimalizálásában a Város Főépítészével együttműködve, a Környezetvédelmi és Turisztikai Bizottság a vonatkozó rendeleteket felülvizsgálja, kiegészíti, szigorítja, 2025.III.n.évben.

A rendeletek betartását a jövőben szigorúan ellenőrizzük, a szükséges hatósági eljárást lefolytatjuk. A vízlevezető árkok és víznyelők rendszeresebb takaríttatására többletforrást (+2,0mHUF / év) biztosítunk az éves költségvetésekben.

Továbbra is élünk a helyi védelem eszközével. A helyi védelem alá helyezett épületeket a Főépítésszel együttműködve felülvizsgáljuk, csak a legautentikusabb épületek maradjanak a listán. A belvárosban az elhanyagolt épülethomlokzatok felújíttatására a lakókkal együttműködve meg kell találni a megoldást.

Az elkövetkező években kiemelt figyelmet kapnak a köztereink. Költségvetési forrást biztosítunk a rendezettséghez, a város hangulatához igazodó utcabútorok további kihelyezéséhez, ezek folyamatos karbantartásához.

Elengedhetetlennek tartjuk a Város zöldítését, virágosítását, ehhez szakvégtzettséggel és gyakorlattal rendelkező Kertész foglalkoztatását. Van nyertes pályázó, megállapodást kötünk Kertészmezőnkkel.

VI.8 Közbiztonság

A Város közbiztonsági helyzetében a fokozatosan romló tendenciát megállítjuk, és a ciklus időtartamán belül átgondolt szervezési, ill. műszaki intézkedésekkel, és a szükséges költségek biztosításával a visszájára fordítjuk.

Olyan integrált közbiztonsági rendszer kialakítására, működtetésére törekedünk, és az éves költségvetésekben erre forrást is biztosítunk, amelyben átgondoltan egészítik ki, erősítik egymás funkcióit a városi kamerarendszer,- a köztéri felügyelet,- a polgárőrség,- és a rendőrség szervezeti, együttműködésben az itt élőkkel és a civil szervezetekkel.

A köztéri kamerarendszert a ciklus elején fejlesztjük és kibővítjük. Az általa megfigyelt területet kiterjesztjük a Város frekvenciált ki és belépési pontjaira (városkapuk), míg a belterületen a kamerák telepítését közbiztonság kockázati elemzés alapján végezzük.

A fejlesztett rendszer alkalmas napszaktól függetlenül azonosításhoz szükséges felbontású képek rögzítésére, azok visszakereshetőségére, a rendőrség azonos célú rendszeréhez történő bekötésre.

A köztéri kamerarendszer fejlesztésére, bővítésére 20mHUF/2025 költségvetési évben rendelkezésre áll.

A rendőrséggel megállapodást kötünk helyi 'körzeti megbízott' állandó jelenlétre, az ehhez szükséges feltételek, 1 fő esetében lakhatás biztosításával, valamint célul tűzzük ki a városi rendőrség visszahozását.

Segítjük, és támogatjuk a polgárőrség (Városőrség) újjá szerveződését, megállapodásban szabályozzuk anyagi támogatását és az önkormányzattal történő együttműködését.

Tisztában vagyunk azzal, városunkat is elérte a droghandel és a drogfogyasztás. Az iskoláskorú gyermekeink, fiataljaink is célponttá, egyesek már fogyasztókká váltak. Különös figyelmet szentelünk a rendvédelmi szervekkel együttműködve az iskoláink környékén és a köztereken a gyanús személyek jelenlétének, mozgásuknak.

A rendvédelmi szervek, az intézményvezetők és a helyi lakosság, ill. civil szervezetek közötti együttműködés alakításában proaktív szerepet vállalunk. Polgármester vezetésével 'Közbiztonsági Tanács' – ot szervezünk és működtetünk, mely szükség szerint, de legalább negyedévente tekinti át Nagymaros közbiztonsági helyzetét, rendszerszinten határoz a szükségesnek látszó teendőkben.

Ciklusidő alatt közbiztonság működtetésére cca. 15mHUF többlet forrásigényt prognosztizálunk.

VI.9 Gyermekeink és ifjúság

Városunk esetében is jól láthatók azok a kockázatok, melyek a fiataljaink egészséges testi, szellemi és érzelmi fejlődését negatív értelemben befolyásolni képesek a felnőtté válás útján. Ugyanakkor megvannak a Városnak azok a pozitív adottságai is ahhoz, hogy tudatos használatukkal segítsék a családokat és a Várost a fiataljaink minden szempontból egészséges fejlődésében; a családhoz és a Városhoz az érzelmi kötődésük erősödésében.

Önkormányzatunk elkötelezett abban, hogy a lehetőségeink szerint biztosítsuk előzőekhez a szükséges intézményi háttérrel, a tárgyi és anyagi feltételeket.

Támogatandónak tartjuk, hogy a városi közterekről minél több fiatal 'vonzunk be' az érdeklődési körüknek megfelelő szórakozást, foglalkozást biztosítani képes 'közösségi térbe,' kijelöljük és létrehozunk a 'Fiatalok házát' a szabadidő hasznos, és értelmes célú eltöltésére.

Nagymarost is elérte a droghandel, a drogfogyasztás. A probléma már az iskolánk 'falain belül' is jelen van. Aktív kapcsolatot tartunk fenn a droghellenes küzdelemben érintett intézményeink, és a hatóságok vezetőivel. A droghellenes helyi küzdelemhez anyagilag,- és a bővítésre kerülő köztéri kamerákkal is hozzájárulunk.

A városvezetés aktív szerepvállalással támogatta és továbbra is támogatja a helyi polgárőrség, mint 'Városőrség' újjá alakulását. Az újjáalakuló szervezet minden tagja érti, és önmaguk irányában is prioritásként kezelik a gyermekeinkre, fiataljainkra történő odafigyelést, a gyanús személyek távoltartását.

Az elkövetkező évek költségvetéseiben elkülönített forrást biztosítunk előzőekre.

Hiszünk a sport testet, lelket építő, - és közösségteremtő képességében. Kiváló eszköznek, 'megtérülő beruházásnak' tartjuk a túldigitalizált világunkban az elmagányosodás, a mentális elszegényedés, és a 'virtuális térben élés' elleni küzdelemnek.

Felfrissítjük az önkormányzati kapcsolattartást a helyi sportegyesületekkel, minél több fiatal sportoltatása érdekében.

Aktívan keressük a finanszírozási lehetőséget (pályázat) szabadtéri tömegsportolás feltételeinek a megteremtésére is.

Visszaépítjük és újra üzembe helyezzük a szabadtéri strand területéről évekkal ezelőtt elbontott fitness eszközöket. Lehetőségünk szerint, törekedünk a szabadtéri fitness eszközpark további bővítésére. Erre a célra cca. 10mHUF forrást tervezünk a ciklus időtartamára.

Köztéri játszótereink színvonalát folyamatos karbantartással megőrizzük, az eszközparkot tovább bővítjük.

A fiatalok közép és felsőoktatási tanulmányaik támogatása érdekében továbbra is részt veszünk a 'Bursa Hungarica' ösztöndíj rendszerben.

A családalapítás,- otthonteremtés előtt álló fiataljaink helyben tartása érdekében a korábbi tervező munkát folytatni kell az új lakóterület kijelölésére, elérhető építési telkek kialakítására. A telekalakítás hosszú szervezőmunkát igényel, a Főépítész bevonásával újra kezdjük az előkészítő munkát.

VI.10 Egészségellátás

A költségvetésben forrást biztosítunk az egészségház orvosi rendelők klimatizálására, az épület elektronikus védelmi rendszer kiépítésére. A fogorvosi rendelőbe a legkorszerűbb 'panoráma' röntgengépet biztosítjuk.

VI.11 Szociálpolitika

Éves költségvetésekben elkülönített keret áll rendelkezésre.

Elsődleges célunk, hogy a szociális keret reálértékét az elkövetkező években megőrizzük. Önként vállalt feladatok bővítésére nem látunk lehetőséget.

Az Önkormányzat kettő szociális lakással rendelkezik, az un. Fecskeházban. Az épület állaga leromlott, közvetlen környezete méltatlanul elhanyagolt. A lakók jelentős mértékű tartozást halmoztak fel az évek során. Humán és Gazdasági Bizottságok feladata az épület további sorsával, ill. a szociális lakásokkal kapcsolatos Képviselő-testületi döntés előkészítése.

A szociális ingatlanvagyon (közösségi vagyon) használata a jövőben rendszerebb odafigyelést igényel az Önkormányzat részéről. Következetes gyakorlat és szemléletváltás szükséges abban, a szociális lakáshasználat jogosultsága csak egy átmeneti, előre meghatározott időtartamig tarthat.

A szociális rendelet átdolgozása 2025.évben a Humán Bizottság feladata.

VI.12 Civilek és civil szervezetek

A Városban nagyon sok bejegyzett civil szervezetet tartanak nyilván. Ennek ellenére az önkormányzat működésében ez a 'kapcsolati tőke' nem, vagy csak alacsony intenzitású szinten jelenik meg.

Hiányzik, ill. nincs hagyománya és nincs bejáratott gyakorlata sem a rendszeres, és közvetlen kapcsolattartásnak a Város jelenét és a jövőjét befolyásoló kérdésekben.

Jelen 'gazdasági program' egyik alapvetése, gazdaságilag nehéz idők előtt áll Európa, Magyarország és települései, így Nagymaros Város is.

A nehezebb időkben különösen felértékelődik a helyi összefogás szükségessége a 'közös dolgainkat' illetően.

A városvezetés és Képviselő-testülete 'nyitni kíván' a helyi civilek és szervezeteik irányában. Rendszeres kapcsolattartást a jelenleginél 'szélesebb körben' kívánjuk tartani.

A már megtett kezdeti lépéseknek az első eredményeire építve, tovább keressük a kapcsolatot a Nagymaroson élő, a Városért valóban tenni akaró, és tenni is tudó, 'építő' szándékú civilekkel. Ők lehetnek (lesznek) azok, mint helyi szinten is elismerést szerzett lakosok, akik tudásukkal, tapasztalataikkal a városvezetés felkérésére segíthetnek a Városért valóban eredményes 'helyi civil élet mozgásba hozásában'.

Költségvetésben a civil szervezetek támogatására forrást biztosítunk. A helyi civil szervezetek támogatásáról szóló rendeletet felülvizsgáltuk, aktualizáltuk.

A támogatott 'civil' szervezetektől az önkormányzat elvárja, hogy a támogatás formájában kapott közpénzt, valóbban a helyi közösség érdekében használják fel.

VI.13 Kistérségi kapcsolatok és együttműködés

A kistérségi együttműködés továbbra is fontos területének tartjuk a kistérségi társulás tevékenységének a bővítését. A társulásokhoz történő esetleges csatlakozást, ill. a társulásokban a részvételünket szigorúan a Város érdekei 'szem előtt tartásával', az önkormányzati támogatásokban a várható változások figyelembe vételével, és a gazdasági érdekeink szerint végezzük.

A szomszédos települések önkormányzataival, a településvezetőkkel keressük az együttműködés minden lehetséges formáját abban, hogy együttesen képviseljük a Dunakanyar térség fejlesztésében a kormányzati támogatás szükségességét.

Minden olyan pályázati rendszerben részt veszünk, amelyekben a települések összefogásának az eredményeként a Város a működtetéséhez, fejlesztéséhez nagyobb eséllyel jut forrásokhoz.

Proaktívan kezdeményezzük az együttműködést, hogy a Dunakanyar régió stratégiai érdekeit a társtelepülésekkel együtt határozzuk meg, ezeket közösen képviseljük, il. együttesen lépünk fel a közösnek tartott érdekeink képviselésében.

Stratégiai fontosságú fejlesztési elképzeléseinket egyeztetjük és egymással összehangoljuk.

VI.14 Forrás lehetőségek és szükséglet

'Gazdasági program', fejlesztési lehetőségek felvázolása nem képzelhetők el a vizsgált időszakhoz tartozó, elérhető forrásigények és a teljesítések költségigényeinek a becslése nélkül.

Egy megalapozottságnak megfelelni akaró 'gazdasági program' készítésében a programcélok szumma forrásigényének, és a Város forráslehetőségeinek az összehangolása, ill. a forrás szükségletek és lehetőségek összevetése nem kerülhető meg.

VI.141 Költségvetési évekre a saját forrás (önerő) alakulása, mint lehetőség (mHUF)

mHUF	2025 (részletező feladatterv, bázis)	2026	2027	2028	2029
ÖNO leállítása	-	+ 5,0	+ 45,0	+ 45,0	+ 45,0
Telek értékesítése	-	+ 6,0	+ 10,0	+ 10,0	+ 10,0
Közüvilágítás korszerősítése	-	+ 5,0	+ 15,0	+ 20,0	+ 20,0
Adófelderítés	-	+ 5,0	+ 7,0	+ 8,0	+ 8,0
Idegenforgalmi adó és KER. ingatlanok adója	-	+ 5,0	+ 7,0	+ 8,0	+ 8,0
Parkolás	-	+ 5,0	+ 6,0	+ 7,0	+ 7,0
Bérlemények, közterület	-	+ 4,0	+ 5,0	+ 7,0	+ 7,0
Mátyás É. visszatörlesztése	-	-	-	+8,0	+8,0
NÖVEKMÉNY ⁽¹⁾	-	+ 35,0	+ 95,0	+ 113,0	+ 113,0
2025 részletező feladatterv + éves növekmény	131,6	165,0	225,0	243,0	243,0
Saját erős feladatokra ⁽²⁾	79,1	115,0	155,0	148,0	128,0
Nem tervezett, nem ütemezett feladatokra	22,5	5,0	10,0	20,0	20,0
Pályázati önrészre		15,0	25,0	35,0	45,0
Havária tartalékra	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Költségvetés általános tartaléka	20,0	20,0	25,0	30,0	40,0
ÖSSZESEN:	131,6	165,0	225,0	243,0	243,0

Megjegyzések:

- (1) Az éves 'növekmény' a 'gazdasági program' – ban, mint lehetőség szerepel. Képviselő-testületi határozatok szükségesek a véglegesítésükhöz. Ennek megfelelően lesznek figyelembe véve az elkövetkező évek költségvetéseinek a tervezésében.
- (2) Karbantartás, beszerzés, és fejlesztések szumma.

VI.142 Költségvetési évekre az előirányzott feladatok forrásigénye, mint szükséglet (mHUF)

Forrás lehetőségek és igények (mHUF)	2026	2027	2028	2029
Forrás lehetőség saját erős feladatokra	115,0	155,0	140,0	120,0
Forrás igény saját erős feladatokra:	115,0	155,0	140,0	120,0
- Karbantartás (éves, átlagos)	25,0	25,0	30,0	30,0
- Nagyértékű beszerzés	20,0	30,0	30,0	15,0
- Önerős fejlesztés	70,0	100,0	80,0	75,0

VI.143 Pályázati források

A ciklus elején elsődlegesen olyan tartalmú pályázatok elnyerésére van szükség elsődlegesen, melyek a költségvetés kiadási oldalát 'könnyítik'.

A kormányzati pályázati kiírásokra új elemként kell megjelennie a célirányos polgármesteri tevékenységnek, a kormányzati - és a nagypolitika szereplőinek az irányában. Ennek a szükségessége és az eredményessége létfonosságú olyan tartalmú pályázatok kiírására, melyek egybeesnek (ill. erősen közelítenek) Nagymaros Város költségvetésében a rezsikiadásokat csökkentő fejlesztési

igényekkel. Nagymaros Város költségvetési egyensúlyának tartós fenntarthatóságával összefüggő kérdésként szükséges kezelni!

Nem ismételhető meg az előző ciklus hibája abban, hogy nem foglalkozott rezsicsökkentő pályázatokkal, nem használta ki az akkori pályázatoknak a lehetőségeit!

- Közintézmények épületenergetikai korszerűsítése, napelemek, napkollektor (Művelődési ház; Könyvtár; Csillag utcai épület): 350MHUF / 2026; 300mHUF / 2027 - 2028
- Városháza felújítása, energetikai korszerűsítése: 350mHUF / 2028 – 2029

Nagyösszegű fejlesztések a pályázati források, ill. idegen tőke bevonása nélkül nem képzelhetők el.

Pályázati célkitűzések városfejlesztésre:

- Turisztikai központ létesítése: 450mHUF / 2025 – 2026
- Bölcsőde épület felújítása: 400mHUF / 2026 – 2027
- Árvízi védmű III. szakasz kiépítése: xmrđ.HUF / cikluson túlnyúló projekt

Az önkormányzati ciklusra cca. 1.870mHUF (+ árvízi védmű III. szakasz) pályázati forrásigény prognosztizálható.

VII. ÖSSZEGZÉS

A gazdasági programot a Polgármester jegyzi. Véglegesítésében figyelembe véve a Képviselő-testület bizottságainak véleménye és állásfoglalásai. Egyes fejezeteiben a programunk összeállítását észrevételeikkel és javaslataikkal támogatták az erre felkért nagymarosi lakosok, akiket egyes témákban általunk megbecsült tudással, ismeretekkel rendelkezőknek tekintettünk.

Soron következő lépés a gazdasági program tartalmának a lebontása az elkövetkező évek költségvetéseihez.

A programalkotáshoz a jogszabály által előírt időtartam rövideje miatt, a tartalmának 'társadalmasítása', a lakossággal történő konzultáció nem történhetett meg.

A gazdasági program megírását nehezítette, hogy nincsen 'folytonosságot' biztosító dokumentációs előzménye. Az előző ciklusban, jogszabályi rendelkezés ellenére sem készült gazdasági program. Hiányoztak a középtávú tervek és programok és ezekből következő rövidtávú intézkedések. Gyakorlatilag a 'nulláról' indulva kellett a 2025. évi költségvetést és a gazdasági programot összeállítanunk.

Ismételjük, egyrészt a felgyorsult és nehezen követhető környezeti változásokhoz, másrészt a ciklus közepén (2027-28) az uniós új költségvetési ciklus kezdete, és kapcsolódóan az új kormányzati és megyei programokhoz igazodva, a gazdasági program felülvizsgálata célszerű.

VIII. FÜGGELÉK

S.sz	Feladat	Határidő	Felelős
1	Éves bizottsági és testületi munkatervek aktualizálása	2025.II.n.év	Alpolgármester- Jegyző-bizottságok vezetői
2	Nagyértékű eszközök vagyonleltározása	2025.II.-III.n.év	Jegyző
3	Ingatlan kataszter felülvizsgálata, aktualizálása	2025.II.-III.n.év	Jegyző
4	Önkormányzati ingatlanokra fejlesztésre javaslat kidolgozása	2025.	Polgármester – Alpolgármester - Ingatlanfejlesztő
5	Családsegítő Társulás működésének gazdasági felülvizsgálata, javaslat a szervezeti változtatásra	2025.II.n.év	Gazdasági és Humán Bizottság, gazdasági Vezető
6	ÖNO megszüntetésével kapcsolatos döntés előkészítés	2025.II.n.év	Gazdasági és Humán Bizottság
7	Kertésszel foglalkoztatási megállapodás	2025.II.n.év	Városüzemelt. I
8	Városi rendezvényszervezés, éves költségtervezés és elszámolás alapelvei	2025.II.-III.n.év	Gazdasági-Humán- Turisztika Bizottságok- Intézményvezető- Alpolgármester
9	Vagyongazdálkodási közép és hosszútávú terv	2025.II.-III.n.év	Alpolgármester
10	Humán stratégia a Hivatalra. - Létszám és bérezés; - Érdekeltségi rendszer	2025.II.-III.n.év	Gazdasági és Humán Bizottság, Jegyző
11	Adó kintlevőség behajtásához a teendők meghatározása, végrehajtás	2025.III.n.év	Jegyző
12	Adózási stratégia felülvizsgálata, javasolt változtatások	2025.III.n.év	Gazdasági Bizottság, gazdasági Vezető
13	Energiahatékonyság növelése, lehetőségek, feladatterv	2025.II-III.n.év	Gazdasági Bizottság- Alpolgármester
14	Szelídgesztenyésekre szakmai stratégia és koncepció. Döntéselőkészítés	2025.II.n.év - 2026	Környezetvédelmi és turisztikai Bizottság- Alpolgármester
15	P+R parkoló kivitelezésében megállapodás MÁV - al	2025.III. – IV.n.év	Polgármester
16	Vasútállomások gondnokolási tevékenységekben MÁV megállapodás	2025.III. – IV.n.év	Polgármester
17	Turisztika mint a helyi gazdaság motorja. Stratégia és programtervezés külső Szakértővel	2025.III. – IV.n.év	Polgármester - Alpolgármester
18	Költségvetés tervezési folyamat véglegesítése (tapasztalatok)	2025.III.n.év	Alpolgármester, gazdasági Vezető
19	'Nem kötelező' önkormányzati feladatok felülvizsgálata	2025.III.n.év	Gazdasági Bizottság és gazdasági Vezető
20	Mátyás Étkeзде megállapodás a tagi kölcsön visszatörlesztésére	2025.IV.n.év	Alpolgármester, gazdasági Vezető
21	Költségvetési Tanács létrehozása	2025.III.n.év	Polgármester
22	Közbiztonsági Tanács létrehozása	2025.III.n.év	Polgármester
23	Turisztikai Tanács létrehozása	2025.IV.n.év	Polgármester
24	Családsegítő átköltöztetése a Csillag utcai épületbe	2025.IV.n.év	Városüzemelt. Iroda
25	Adózás érdekeltségi rendelet átdolgozása	ASAP	Alpolgármester- Gazdasági Bizottság

Összeállította: Jung Ferenc alpolgármester